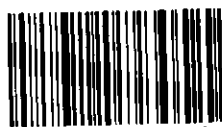

Lublin, dnia 7 maja 2024 r.

Adresat:

Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

RPW/198666/2024 P
Data: 2024-05-10

PETYCJA

w przedmiocie stosowania i uwzględniania przez sądy powszechne orzecznictwa TSUE na gruncie przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim

Działając w trybie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, zwracamy się z uprzejmą petycją mającą na celu zwrócenie uwagi na zaistniały w orzecznictwie sądów powszechnych problem braku uwzględniania i stosowania w wydawanych wyrokach - dorobku orzeczniczego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu oraz kierowanych do niego przez polskie sądy pytań prejudycjalnych, co znajduje szczególne odzwierciedlenie na gruncie przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Przedmiotowy problem dotyczy przede wszystkim zagadnienia prawnego, jakim jest dopuszczalność stosowania oprocentowania pozaodsetkowych kosztów kredytu i naliczania odsetek kapitałowych w szczególności od kredytowanej prowizji. W tym zakresie kluczowe znaczenie ma właściwa interpretacja art. 5 pkt 10 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim definiującego stopę oprocentowania jako „*stopę oprocentowania wyrażoną jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do **wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym***”¹. Sądy powszechne rozstrzygając przedmiotową materię, powinny mieć na względzie wyrok TSUE z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. C-377/14, w którym przyjął, że „*artykuł 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48, a także pkt 1 załącznika I do rzeczony*

¹ Definicja „stopy oprocentowania kredytu” zawarta w art. 5 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim stanowi implementację w identycznym brzmieniu art. 3 lit. „j” Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG.

dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że całkowita kwota kredytu i kwota wypłat określają całość kwot udostępnianych konsumentowi, co wyklucza kwoty powiązane przez kredytodawcę z pokryciem kosztów związanych przez kredytodawcę z udzieleniem odnośnego kredytu, które to kwoty nie są w rzeczywistości wypłacane konsumentowi". Skoro TSUE stwierdza jednoznacznie, że kwoty związane z pokryciem kosztów kredytu (w tym również prowizji kredytowej) nie są w rzeczywistości wypłacane kredytobiorcy, toteż nie jest dopuszczalne stosowanie oprocentowania i naliczanie przez kredytodawcę odsetek od tej części kredytu. O ile więc kredytodawca może część udzielonego kredytu przeznaczyć na pokrycie prowizji kredytowej, to nie oznacza jednak uprawnienia do naliczania w tym zakresie odsetek. Warto w tym miejscu również podkreślić, że praktyka, według której kredytodawca obciąża kredytobiorcę odsetkami od kredytowanej prowizji ma szczególnie doniosłe znaczenie z tego względu, że rzutuje ona w istotny sposób na wysokość (zawyżenie) całkowitego kosztu kredytu i rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania kredytu, a to z kolei może stanowić podstawę do zastosowania sankcji kredytu darmowego, o której mowa w art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim. Dalej należy zauważyć, że wskazanie przez kredytodawcę błędnej wartości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania kredytu jest równoznaczne w skutkach z jej brakiem w treści umowy o kredyt konsumencki, o czym przesądził TSUE w wyroku z dnia 21 marca 2024 r. sygn. C-714/22 (na zasadzie analogii zasada ta powinna mieć zastosowanie również do takich elementów umowy o kredyt konsumencki jak: „całkowity koszt kredytu” i „całkowita kwota do zapłaty”). Z treści tego wyroku wynika również, że naruszenie informacyjne w zakresie RRSO wywołujące skutek w postaci „kredytu nieoprocentowanego” jest zgodne z zasadą proporcjonalności, o której mowa w art. 23 dyrektywy 2008/48/WE.

Przywołane wyżej wyroki TSUE są niestety w większości pomijane i ignorowane przez sądy powszechne w sprawach z udziałem kredytobiorców – konsumentów, a dotyczących m.in. roszczeń przysługujących im w stosunku do kredytodawców z tytułu sankcji kredytu darmowego (art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim).

Niezależnie od wskazanych wyroków TSUE, sądy powszechne nie dostrzegają na ogół pytań prejudycjalnych wystosowanych dodatkowo do TSUE przez Sąd Rejonowy dla Warszawy dla m. st. Warszawy w Warszawie – sygn. C-472/23, Sąd Okręgowy w Krakowie – sygn. C-71/24 i Sąd Okręgowy w Poznaniu - sygn. C-180/24, które zasadniczo zmierzają do uzyskania ostatecznej i jednoznacznej odpowiedzi w przedmiocie praktyki bankowej polegającej na obciążaniu kredytobiorców odsetkami od kredytowanych kosztów kredytu (choć wydaje się jednak, że odpowiedź ta wynika pośrednio z ww. wyroku TSUE z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. C-377/14). Skoro jednak aż trzy różne sądy wystąpiły do TSUE z tożsamym zapytaniem, to znaczy, że waga i znaczenie przedmiotowego zagadnienia ma wyjątkową doniosłość. A zatem powinno to wywołać przynajmniej refleksję po stronie sądów powszechnych, czy nie zachodzi potrzeba zawieszenia toczącego się sądowego postępowania krajowego obejmującego zagadnienie, wynikające z przedstawionych pytań prejudycjalnych - do czasu rozstrzygnięcia TSUE. Tak się jednak nie dzieje, co może skutkować wydaniem błędnego orzeczenia przez sąd krajowy w postępowaniu, które w związku z wydaniem w przyszłości wyroku TSUE, będzie mogło podlegać wznowieniu, a co może wiązać się z dodatkowymi kosztami, a nawet z ewentualną odpowiedzialnością odszkodowawczą państwa polskiego.

Znamienne jest również, że w sprawach kredytów frankowych (walutowych) sądy powszechne stosując i biorąc pod uwagę orzecznictwo TSUE, orzekają zgodnie z jego wytycznymi i wskazówkami, przyjmując wykładnię prokonsumencką. Tymczasem w sprawach konsumentów dochodzących swoich słusznych roszczeń z tytułu sankcji kredytu darmowego na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim – jak wyjaśniono powyżej – sądy powszechne ignorują i

nie dostrzegają dorobku orzeczniczego TSUE, kwestionując tym samym wykładnię celowościową (prokonsumencką) dyrektywy 2008/48/WE² i wydając wyroki niekorzystne dla kredytobiorców, nawet w sprawach dość oczywistych. Wprawdzie skala zjawiska, jakim jest dochodzenie roszczeń przez kredytobiorców z tytułu sankcji kredytu darmowego, rośnie w niebywale wysokim tempie wraz ze wzrostem społecznej świadomości prawnej, co przekłada się na coraz wyższą liczbę spraw rozpatrywanych głównie przez sądy rejonowe w Warszawie m.in. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa i Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli oraz tworzące się zatory rozpatrywanych spraw. Jednak w demokratycznym państwie prawa obchodzącym niedawno dwudziestolecie uczestnictwa w Unii Europejskiej - nie może to stanowić (tak jak i prawdopodobne braki kadrowe w sądach) żadnego usprawiedliwienia dla wydawanych przez sądy orzeczeń, które ze względu na natłok pracy i obowiązków, traktują ww. sprawy w sposób powierzchowny i nienależycie wnikliwy, a w szczególności bez analizy istniejącego w danej materii orzecznictwa TSUE.

Mając na względzie powyższe, doprecyzowując petycję, zwracamy się z uprzejmą prośbą o rozważenie:

- podjęcia stosownych działań w celu ujednoczenia orzecznictwa sądowego w omawianym zakresie, w szczególności poprzez uwzględnienie i stosowanie w rozstrzyganych sprawach dorobku orzeczniczego TSUE i kierowanych do niego pytań prejudycjalnych;
- podjęcia i zainicjowania stosownych działań legislacyjnych służących m.in. wyeliminowaniu wątpliwości interpretacyjnych dotyczących ww. przepisów prawnych oraz obowiązku uwzględniania orzecznictwa TSUE, co pozwoliłoby ujednoczyć orzecznictwo sądów powszechnych w tym zakresie;
- zajęcia stanowiska prawnego w zakresie wykładni ww. przepisów prawnych, zwłaszcza w odniesieniu do pytań prejudycjalnych wystosowanych przez polskie sądy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu w sprawach zarejestrowanych przez TSUE pod sygn. C-472/23, C-71/24 i C-180/24.

Jednocześnie oświadczamy, że wyrażamy zgodę na upublicznienie niniejszej petycji.

Zał.

- Odpis KRS podmiotu składającego petycję

---

² Celem dyrektywy 2008/48/WE jest w szczególności zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów oraz zapewnienie ochrony przed nieuczciwymi lub wprowadzającymi w błąd praktykami kredytodawców.